

WYBRANE ĆWICZENIA

WSPOMAGAJĄCE ROZWÓJ MOWY

MAŁEGO DZIECKA

1. Ćwiczenia praktyki oralnej:

- rodzic bawiąc się z dzieckiem samolotem, raz naśladuje wysoki lot, mówiąc jednocześnie *uuuuuuuuuuu*, z wyraźnym ułożeniem ust w tzw. Dzióbek, następnie pokazuje lot w dół, mówiąc *iiiiiiiiiiiiiiiiii* z wyraźnym rozciągnięciem ust. Zachęcamy dziecko do naśladowania zarówno ruchów, jak i dźwięków;
- rodzic włącza cicho muzykę lub gra kilka dźwięków na instrumencie, śpiewając wolno: *la la la la la la*, z charakterystycznym uniesieniem języka do wałka dziąsłowego;
- rodzic naśladuje klaskanie konika;
- rodzic naśladuje odgłosy zwierząt, zabawki, pociąg, samolot, piesek, w zależności od możliwości artykulacyjnych dziecka;
- rodzic zachęca dziecko do powtarzania sekwencji samogłosek, początkowa dwóch, np. A-E, U-I, E-O, potem trzech, np. A-O-U, E-I-A;

2. Ćwiczenia mowy:

- rodzic wskazuje na przedmioty i wypowiada ich nazwę. Musi uchwycić moment, kiedy wzrok dziecka jest skupiony na nazywanej rzeczy. Na początku drugiego roku życia powinny przeważać onomatopeje;
- rodzic zwraca uwagę na tempo mówienia do dziecka, zwłaszcza wtedy, gdy wprowadza nowe słowa, powinno ono być wolniejsze od spontanicznej mowy opiekunów;
- rodzic pamięta o tym, że wypowiedzianym do dziecka zdaniom musi towarzyszyć wyrazista mimika oraz, w niektórych przypadkach-czytelny gest; Strategie prawopółkulowe zapewniają szybsze tempo zapamiętywania i wcześniejsze rozumienie zachowań językowych dorosłych;
- rodzic stymuluje rozwój języka także poprzez wspólne czytanie bajek. To czytanie tekstów drukowanych powinno być wspierane poprzez opowiadanie treści ilustracji językiem dostosowanym do możliwości dziecka; (polecam zeszyty: Kocham czytać, prof. J. Cieszyńskiej)
- Podczas czytania, opowiadania ilustracji rodzic wskazuje palcem dziecka wybrane elementy przedstawionej rzeczywistości i wypowiada nazwy. Zachęca dziecko do powtarzania, kieruje do niego proste pytania: *Kto to? Co to? Gdzie jest kot? Pokaż.* Zastanawiając ręką niektóre fragmenty ilustracji, podaje formy dopełniacza: *To auto. O, nie ma auta;*

Stymulacja aparatu artykulacyjnego: (Jacek Kielin: Rozwój daje radość)

- **bodźce termiczne:** dotyczy policzków, warg. języka, dziąseł, podniebienia twardego: dotykamy naprzemiennie zimnym i ciepłym: napojem, lodami, nagrzaną łyżeczką.....
- **bodźce smakowe:** podajemy na łyżeczce różne smaki nazywając je; zaczynamy od smaków wyraźnych, podawanych pojedynczo (cytryna, chrzan, musztarda, sól, miód....)

- **bodźce dotykowe:** masaż palcami, przedmiotami (szczoteczki, gąbki, gumowe paluchy, skórki owoców, chleba- dodatkowy bodziec zapachowy!, kawałki owoców itp.) poprzez uciskanie, pocieranie, lekkie szczypanie, ugniatanie;
- **bodźce zapachowe:** codzienna toaleta (kremy, balsamy, płyny, sole do kąpieli), jedzenie (ZWRACAMY UWAGĘ NA ZAPACH), olejki zapachowe, świece zapachowe, odświeżacze...

ZASADY stymulowania bodźcami:

- krok po kroku;
- nie zmuszamy;
- systematyczność,
- zaczynamy od krótkich, lekkich bodźców;
- połączenie z zabawą (nazywanie, śpiewanie, gimnastyka buzi i języka);
- włączenie w terapię gryzaków sensomotorycznych (www.wibratorylogopedyczne.pl).

3. Inne:

- Zabawa ciastoliną i plasteliną – naprzemiennność, naśladowanie oraz praca nad motoryką małą ;
- Rysowanie i kolorowanie;
- Tworzenie prac plastycznych różnymi technikami, np. wydzieranie, wyklejanie ;
- Losowanie obrazków z kaszy/ ryżu i nazywanie ich;
- Zajęcia tematyczne, np.: dzisiaj uczymy się o pociągach (są potrzebne różne pomoce: zabawki, obrazki, cos do stworzenia pracy plastycznej, itd.)
- Zadawanie i odgadywanie zagadek;
- Nauka opowiadania o obrazku, zabawkach:
 - Po dwa- cztery zdania, np.: „To jest auto. Jest duże. Lubię auto.”
 - po dwa-cztery zdania z wycinaniem i przyklejaniem lub rysowaniem opisywanego obrazka
- Generalizowanie i różnicowanie pytań: „co to?”/ „kto to?”/ „co robi”;
- Przymiotniki i przeciwieństwa ;
- Osoby – rzeczowniki + pytanie „kto to?”;
- Komentowanie wykonywanych czynności;
- Pytania do zdjęć: „kto to?”/ „co robi?”/ Zabawa zabawkami + komentowanie;
- Książeczki: nazywanie, opowiadanie
- Logorytmika: śpiewanie krótkich piosenek, wyliczanek, łączenie śpiewania piosenek z pokazywaniem (przed lustrem), rytmizowanie piosenek, wyklaskiwanie rytmów;

Wybrała i przygotowała na podstawie literatury: mgr Marta Brust, neurologopeda

LITERATURA:

Cieszyńska J., Korendo M., 2008, *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6 roku życia*, Kraków
 red. Kielin J., 2013, *Rozwój daje radość. Terapia dzieci upośledzonych w stopniu głębokim*, Gdańsk